

HARRACH GÁBOR

EGY KUDARC BONCKÉPE: A FELVIDÉKI MAGYAR POLITIKA 2023-AS BUKÁSÁNAK VÁLASZTÁSSZTATISZTIKÁJA (1)¹

„Amennyiben két, egymással vetélkedő magyar párt működne párhuzamosan, akkor megtörténhet, hogy egyikük sem jut be a szlovák törvényhozásba” – írta 2009. június 7-én, a történelmi Magyar Koalíció Pártja (MKP) szakadásáról tudósítva az Index.² A jóslat a 2020-as szlovákiai választáson vált valóra, 2023 szeptemberében pedig bebizonyosodott, hogy a nemzeti elvű formáció versenytárs hiányában sem képes bekerülni a parlamentbe: a Szövetség (2020-ban: MKÖ) 4,4%-ot kapott, dacára a konkurens Most–Híd 0,3%-ának.

A felvidéki magyarság számarányának rendszerváltás óta tartó csökkenése csak részben magyarázza meg a kudarcot, ugyanis a 2021-es szlovákiai népszámlálás szerint a szavazásra jogosultak körében a magyarok aránya 8,2%.³ Emellett 2020-ban a történelmi MKP utódpártjai⁴ együttesen 6%-ot értek el (MKÖ: 3,9%; Most–Híd: 2,1%), aminek három évvel később – a Híd-árváknak a Szövetség iránti preferenciáját feltételezve – az immár monopolhelyzetben lévő Szövetség bejutását kellett volna eredményeznie. Fogalmazhatunk tehát úgy is, hogy a felvidéki magyar politikai matematika szerint $4 + 2 < 5$.

Az alábbi táblázatban a magyar kötődésű szlovákiai pártok országgyűlési választási eredményei láthatók, az egységes magyar politizálás kezdetétől napjainkig.⁵

-
- 1 Jelen tanulmány egy kétrészes dolgozat első része, amelyben a magyar kötődésű szlovákiai pártokra vonatkozó 2020-as és 2023-as választási statisztikákat dolgozom fel. A második részben a szavazótáborok etnikai összetételére és a felvidéki magyar szavazók pártpreferenciáira irányuló becsléseimet ismertetem.
  - 2 Szakadt a szlovákiai magyarok pártja. *Index.hu*, 2009. június 7. Letöltés helye: https://index.hu/kulfold/2009/06/07/negy_kepviselo_kilepett_a_magyar_koalicio_partjabol/; letöltés ideje: 2024. 05. 18.
  - 3 Saját számítás a Szlovák Statisztikai Hivatal 2021-es népszámlálási adatbázisa alapján. Letöltés helye: <https://www.scitanie.sk/en/>; letöltés ideje: 2024. 05. 18.
  - 4 A 2009 utáni MKP/MKÖ/Szövetség és a Most–Híd együttes megnevezésére szinonimaként a magyar kötődésű pártok vagy az utódpártok megnevezést használom, az MKÖ/Szövetség nevet pedig akkor, amikor a nemzeti opció támogatottságának 2020–2023 közötti változására utalok.
  - 5 A táblázat nem tartalmazza a marginális támogatottságú, személyi értelemben szintén a történelmi MKP-tól vagy valamelyik utódpártjától származtatható magyar mikropártok adatait, amelyek elemzésétől a tanulmányban eltekintek.

Választási év	Párt	Szavazatszám	Szavazatarány (%)	Részvételi arány (%)
1998	Magyar Koalíció Pártja (MKP)	306 623	9,1	84,2
2002	Magyar Koalíció Pártja (MKP)	321 069	11,2	70,1
2006	Magyar Koalíció Pártja (MKP)	269 111	11,7	54,7
2010	Magyar Koalíció Pártja (MKP)	109 638	4,3	58,8
	Most–Híd	205 538	8,1	
2012	Magyar Koalíció Pártja (MKP)	109 483	4,3	59,1
	Most–Híd	176 088	6,9	
2016	Magyar Közösség Pártja (MKP)	105 495	4,0	59,8
	Most–Híd	169 593	6,5	
2020	Magyar Közösségi Összefogás (MKÖ)	112 662	3,9	65,0
	Most–Híd	59 174	2,1	
2023	Szövetség	130 183	4,4	67,6

1. táblázat: A történelmi MKP és utódpartjai parlamenti választási eredményei 1998–2023 között
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal; Harrach–Rákóczi (2017)

Látható, hogy a Most–Híd megsemmisülését, bár eróziója 2016 és 2020 között gyorsult csak fel igazán, bő egy évtizedes lejtmenet előzte meg. Annak, hogy a Most–Híd 2023-as 0,3%-át nem tüntettem fel a táblázatban, az az oka, hogy a párt ezt az eredményt már nem önmagában, hanem a Mikuláš Dzurinda vezette Kékek párttal kötött választási koalíció révén érte el, vagyis a multietnikus alternatíva ekkor végleg feloldódott a többségi párt-struktúrában.⁶ Bár a felvidéki magyarság demográfiai hanyatlása, mint említettem, csak részben magyarázza meg a két utódpart együttes támogatottságának ily mértékű csökkenését, a Most–Híd esetében nem nehéz észrevenni a párhuzamokat a magyar kisebbség

⁶ Mint ismert, a 2023-as választás előtt a Most–Híd egy önálló platform formájában csatlakozott a Szövetséghez, amivel nemcsak formálisan, hanem politikailag is megvalósult, pontosabban visszaállt a felvidéki magyar pártegység. Ez az egység azonban rövidesen felbomlott, amikor a Híd-platform legismertebb politikusai – szűk fél évvel a választás előtt – kiléptek a Szövetségből, miközben maga a platform, benne néhány másodvonalbeli Híd-politikussal, hivatalosan megmaradt. 2023-ban tehát egy formálisan egységes, ám a magyar szavazók összességének megszólításához szükséges személyi potenciált tekintve hiányosnak nevezhető párt mérettette meg magát. A probléma jelentőségére Tokár Géza hívta fel a szerző figyelmét, köszönet érte.

erőteljes, 60 százalékban az asszimiláció rovására írható⁷ létszámcsökkenése, valamint a vegyes identitást képviselő párt táborának elapadása, továbbá a magyar szavazókra mind jellemzőbb „politikai asszimiláció”⁸ között.

A multietnikus párt eróziója és a nemzeti opció stabilitása együttesen arra utal, hogy az előbbtől eltávolodókat az utóbbi nem tudta kellőképpen megszólítani. Azt a tényt tehát, hogy a felvidéki magyar politikai piacon a nemzeti opció – még ha elégtelen támogatottság mellett is – 2009 óta ismét egyeduralgó helyzetbe került, a Szövetség sokkal inkább a Most–Hídnak, mint saját teljesítményének köszönheti. Az aszimmetrikus trendek ellenére azonban az elmúlt években előfordultak példák a kisebb mértékű átszavazásra,⁹ s az MKÖ/Szövetség szavazótáborának 2023-as szerény gyarapodása – amely 2020-hoz képest közel 18 ezer új támogatót, 16%-os szavazatnövekményt és fél százalékpontos eredménynövekedést hozott a pártnak – szintén ezt a forgatókönyvet valószínűsíti. Az alábbiakban a nemzeti opció felemás eredménye – a parlamenti bekerülés ismételt elmaradása, valamint a 2020–2023 közötti támogatottság növelése – mögött rejlő, a primer területi választásstatistikák révén megrajzolható körülményeket próbálom leírni.

Célok és módszerek

Feltételezve, hogy a Szövetség a parlamentbe jutás szándékával indult el a választáson, a bekerülési küszöb alatti eredményt egyértelműen kudarcnak kell tekintenünk, aminek különös hangsúlyt ad a multietnikus konkurencia támogatottságának és politikai önállóságának a megszűnése. Ennek az értelmezésnek élesen ellentmond a Szövetség elnökének utólagos értékelése, aki a korábbi választásokhoz viszonyított szavazatnövekményt hangsúlyozta, s „történelmi eredményről” beszélt.¹⁰ Elemzői szempontból az a helyes, ha az eredményeket mindkét szempontból górcső alá vesszük, vagyis egyszerre próbáljuk feltárni az MKÖ/Szövetség 2023-as gyarapodásának, illetve e gyarapodás elégtelen mértékének a hátterét, különös tekintettel azok területi összetevőire.

7 Gyurgyík László: *A szlovákiai magyarság demográfiai folyamatai 1989-től 2011-ig*. Fórum Kisebbségkutató Intézet: Somorja, 2014.

8 A 2020-as voksolás napján készített exit poll szerint a felvidéki magyarok 28%-a szlovák pártra szavazott, bár az, hogy mekkora hányaduk volt korábban Most–Híd-szavazó, a vizsgálatból nem derült ki (ez utóbbi számszerűsítésével jelen tanulmány folytatásában foglalkozom). További információért lásd Rákóczi Krisztián: Parlamenti választások Szlovákiában: képviselő nélkül maradtak a magyarok. *Kisebbségi Szemle*, 2020. 5 (2). 67–86.

9 Ravasz Ábel szerint 2012-ben az MKP a szavazatok 10%-át a Most–Híd szimpatizánsaitól kapta, miközben a Focus közvélemény-kutató cég szerint ebben az időben a multietnikus párt támogatóinak 30%-a tanúsított átszavazási attitűdöket az MKP felé. Lásd Ravasz Ábel: Szlovákiai magyarok mint választók, 2009–2013. *Magyar Kisebbség*, 2013. 18 (2). 41–68.

10 Szalai Erika: Forró szerint a közvélemény-kutatások is befolyásolták az eredményeket. *Felvidék.ma*, 2023. október 1. Letöltés helye: <https://felvidek.ma/2023/10/forro-szerint-a-kozvelemenykutatasok-is-befolyasoltak-az-eredmenyeket/>; letöltés ideje: 2024. 05. 18.

E kétféle eredményértelmezés aspektus és módszertan tekintetében egyaránt különbözik egymástól. Az a megközelítés, amelyik a parlamenti bejutást teszi meg a siker kritériumának, abszolutizál, amelyik pedig az előző választási eredmény meghaladását, az relativizál; az első egyetlen választásra koncentrálnó keresztmetszeti vizsgáldást igényel, különös tekintettel a sikerhez szükséges potenciál elégtelen megszólíthatóságának az okaira, míg a második értelmezés az utolsó két választás eredményeinek az összehasonlítását, illetve az ehhez szükséges teljesítménymutatók meghatározását igényli. Kronológiai okokból beszéljünk először az utóbbiról!

Választásközi eredmények összevetése

Amennyiben a teljesítményértékelés célja a két választás közötti eredményváltozás számszerűsítése, a három legkézenfekvőbb mutató a támogatók számának százalékos, illetve az eredménysszázalékok százalékpontban és százalékbán („százalék százalékbán”) megadott változása. Minél magasabb egy adott helyszínen a magyar párt támogatottsága, annál jobban érzékelteti a százalékpontos különbség a változás volumenét, míg a „százalék százalékát” az alacsony számarányú választóközösségek (pl. pozsonyi magyarság, szórvány-magyarság) miatt érdemes használni, ahol a százalékpont mint mutató a támogatottság nagyobb arányú változását is csak alacsony értékben képes kifejezni. Összességében ugyanakkor érdemes tudatosítanunk, hogy amikor az eredmények választásközi javulásához kötjük a siker fogalmát, meglehetősen relatív indikátort használunk, hiszen az összehasonlításra szolgáló mutatók az egyenletesen jó eredményt – változás híján – gyenge, míg a rossz eredmény középszintűre emelését kiváló teljesítménynek állítják be.

Szintén a választásközi eredmények kronológiai elemzésének része – bár ez esetben már nem a választási teljesítmény mérésének céljával – az utódpártokra esett országos szavazatmennyiség járási megoszlásának az összehasonlítása. Mindez nemcsak az MKÖ- és a Híd-tábor 2020-as földrajzi jellemzőinek a megkülönböztetését teszi lehetővé, hanem azt is megmutatja, hogy a Híd-szimpatizánsok egy részének 2023-as megszólítása milyen eltéréseket eredményezett az MKÖ és a Szövetség, vagyis a nemzeti tábor két egymást követő választáson tapasztalt térbeli megoszlása között.

A keresztmetszeti vizsgálat jellemzői

A 2023-as választási kudarc területi okainak a feltárása már kevésbé egyértelmű feladat, mint a választásstatisztikák időbeli összehasonlítása. Képzeljünk magunk elé egy kampányfőnököt, aki a választási vereség után kimutatást kér a szakértői csapattól a járási szervezetek pontos felelősségének a megállapítására, s mindezt úgy, hogy a vereség ebben

az esetben nem a riválissal szembeni alulmaradást jelenti (ekkor elég lenne összevetni a két párt támogatottságának területi különbségeit), hanem egy konkrét eredménysszázaléknak a hiányát. Tegyük fel, hogy a kampányfőnök megnevezi a parlamenti bejutáshoz országosan hiányzó szavazatok számát, s azt kéri, állapítsák meg ennek alapján a területi szervezetek felelősségi szintjét.

Milyen megoldások állnának a szakértői csapat rendelkezésére? Az első lehetőség egy *elvárt teljesítési minimumérték* meghatározása a területi szervezetek irányában, ami a parlamenti küszöbérték (5%) teljesítését fogalmazza meg minimális követelményként – hiszen ennek egységes teljesítése országosan is garantálná a bekerülést. Egy ilyen elvárás azonban csak olyan pártnál életszerű, amelynek az egész országterületen megvan az ehhez szükséges szavazóbázisa, ez azonban egy regionálisan beágyazott etnikai pártról nem mondható el.

A helyi választási teljesítmény mérésére szolgáló másik – a Szövetség sajátosságait és lehetőségeit sokkal inkább figyelembe vevő – megoldás egy *teljesítési maximumérték* meghatározása a helyi választói potenciál alapján. Ez a potenciál lehet például a választókorú magyar népesség, vagy – realisabb mércét alkalmazva – az MKÖ-re és a Most–Hídra 2020-ban adott szavazatok járási száma. Az utóbbi mellett szól, hogy ennek országos értéke éppen 1 százalékponttal haladta meg a parlamenti bekerülési küszöböt. Ugyanakkor ez a teljesítménymutató sem objektív, hiszen a két utódpart támogatottságának teljesen különbözőek a területi viszonyszámai, vagyis nem állíthatók fel egységes mozgósítási elvárások; a fővárosban például a Most–Híd szavazótábora a Szövetség szimpatizánsainak a kétszeresét, míg a Komáromi járásban csupán az egyharmadát tette ki 2020-ban. Értékelési szempontként tehát ez a kritérium nem tekinthető igazságosnak.

A helyzet kétségtelenül ellentmondásos: szeretnénk megismerni a választási kudarc területi összetevőit, de nem tudjuk számszerűsíteni a Szövetség helyi „felelősségét” a parlamentbe jutás elmaradásáért. Ennek ellenére a különféle teljesítménymutatók együttes alkalmazásával megpróbálhatunk felvázolni egy értékelhető összképet.

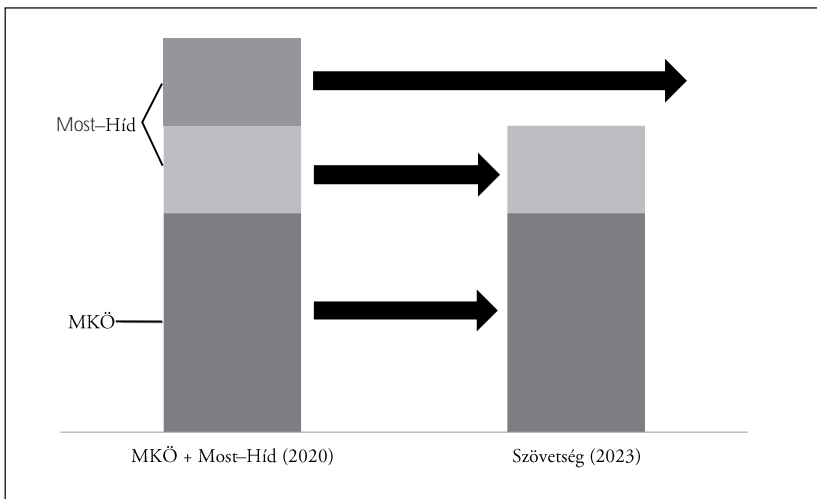
A pártközi átjárások 2023-as modellje

Mivel a szavazótáborok tényleges mozgását nem ismerjük, a logikailag legvalószínűbb forgatókönyv feltételezésével rajzolhatjuk fel az utódpartok szavazatmozgásának az alapesetét. Ez a forgatókönyv – az MKÖ és a Szövetség tulajdonképpeni azonosságából, valamint a Híd-szavazók egy részének a magyar opció irányában elméletben elvárható, a gyakorlatban pedig már korábban igazolt másodlagos preferenciájából kiindulva, továbbá a nem magyar szavazóknak a kizárólagosan magyar érdekképviselő iránti preferenciáját kizárva – az, hogy 2023-ban nagyobb valószínűséggel választotta a Szövetséget egy MKÖ-támogató, mint egy Híd-szavazó, illetve nagyobb valószínűséggel választotta egy Híd-szavazó, mint a többségi pártok valamelyikének a szimpatizánsa, továbbá egy MKÖ-támogató nagyobb valószínűséggel választotta a Szövetséget, mint a többségi pártokat.

Mivel országosan a Szövetség támogatottsága meghaladta az MKÖ-ét, viszont alulmúlta az MKÖ és a Most–Híd 2020-as össztámogatottságát, a fenti megállapítások alapján alapesetként azt vélelmezhetjük, hogy

- az MKÖ-szavazók teljes egészében, a Most–Híd szavazók pedig részlegesen a Szövetséget választották;
- a Szövetség tábora kizárólag az MKÖ és a Most–Híd korábbi szavazóiból áll.

A leírtakat az alábbi ábra szemlélteti. (A bal felső választói szegmens a 2020-as Híd-tábor azon része, amely 2023-ban a szlovák pártok valamelyikét vagy a szavazói passzivitást választotta.)

1. ábra: Az MKÖ és a Most–Híd 2020-as, valamint a Szövetség 2023-as tábora közötti szavazói mozgás sémája

Forrás: saját szerkesztés

Az ábrán látható alapeset tehát egyrészt a szavazatok választásközi alakulásának a valószínűségein, másrészt az egyes pártok országos támogatottságának a sorrendjén alapul. Nézzük meg, hogy helyi szinten milyen eltérések fordulhatnak elő az alapesethez képest úgy, hogy csak az egyes pártok támogatottságában feltételezünk változást, de a lényeg, vagyis a preferenciák valószínűsége ugyanaz marad!

- Ha az MKÖ és a Szövetség támogatottsága azonos, akkor az utóbbi egyetlen korábbi Híd-szavazót sem szólított meg – vagy azért, mert nem is voltak, vagy pedig a mozgósítás elégtelensége miatt.
- Amennyiben a Szövetségre adott szavazatok száma alulmúlta az MKÖ-ét, komoly helyi fiaskóról beszélhetünk, mivel a helyi vezetés még a monopollhelyzetben minimálisnak tekinthető elvárást, a törzsszavazók maradéktalan megtartását sem tudta megoldani.

- Ha az utódpartok együttes támogatottsága megegyezik a Szövetségével, az utóbbi az összes Híd-szavazót megszólította, vagyis a helyi szervezet tökéletesen mozgósított.
- Ha a Szövetség támogatottsága magasabb, mint az utódpartoké, akkor a modellben nem szereplő új – korábban többségi pártra voksoló vagy a választástól távol maradt – szavazókat is sikerült bevonni, ami kiemelkedő politikai teljesítmény.

A szavazói átjárás modelljéből levonható következtetéseket a választási eredmények elemzésekor csak részlegesen használom. Az MKÖ/Szövetség járási támogatottságváltozásának az értékelése során például kiemelt hangsúlyt kapnak a fenti teljesítményszempontok. Ugyanakkor a korábbi Híd-szimpatizánsok átszavazásának vizsgálata során kulcsfontosságú szempont az etnikai összetétel ismerete, amellyel itt nem foglalkozunk. Nem mindegy ugyanis például, hogy a mozgósítás helyi kudarc esetén a vegyes párt 2020-as szavazótáborának mekkora hányadát tették ki a nem magyarok.

Ráadásul a fenti modellnek nem képezik részét a 2020-ban még passzív, ám 2023-ban már aktív választók, ami önmagában még nem lenne probléma,¹¹ mivel azonban a fent leírt preferencia-valószínűségek kimondva-kimondatlanul etnospecifikus vélelmzéseken alapulnak, az aktivizálódó szavazók esetében sem gondolkodhatunk etnosemleges módon, vagyis számolnunk kell a „passzív zónából” beáramló magyarok vélelmzhető pártpreferenciáival is. Ez viszont a Szövetség által megszólított Híd-szavazóknak a fenti modell által becsült létszámát módosíthatja – ezért ezzel a kérdéssel majd a dolgozat következő részében, az etnikai adatbecslések kapcsán foglalkozom. Ugyanakkor alább, az MKÖ/Szövetség támogatottságának járási változásait tárgyaló fejezetben szimbolikus jelentőséget tulajdonítok annak, ha a különbség értéke átlépte a Most–Híd 2020-as szavazatszámát, extra növekményként jelölve az ezen felül eső voksokat.

Egyéb módszertani megjegyzések

A szavazatszámok választásközi különbségeinek elemzése során az adatokat járási vagy regionális bontásban közlöm. Járási adatközlés alatt a választásstatisztikáknak a magyarlakta sáv 16 járásába és két nagyvárosába (Pozsony, Kassa) történő besorolását kell érteni, amit az említett sávtól északra fekvő 54 járásban (az ún. szórványvidéken), valamint külföldön leadott szavazatok adatai egészítenek ki. Ugyanakkor ezeket a járási szinten közölt

11 Ha az utódpartok közötti átjárások valószínűségi szabályait meghatározóbbnak tartjuk, mint a választási hajlandóság ingadozásának lehetséges következményeit – vagyis például a nemzeti opció támogatottságának gyarapodása esetén nagyobb esélyt adunk annak, hogy minden egyes pluszszavazat a Most–Híd volt táborából, s nem pedig a korábban passzívak közül érkezett –, az aktív választók létszámingadozása lekönnyelhető a többségi pártok rubrikájában.

statisztikákat a legkisebb közigazgatási egységek szintjén, településenként dolgoztam fel,¹² ugyanis minél alacsonyabb az adatfeldolgozás szintje, annál realisabb képet kapunk az egyes pártokra vonatkozó szavazatmozgások valós mértékéről, konkrétan azokról a pozitív és negatív előjelű változásokról, amelyek végül a magasabb területi szintek adatainak végösszegét adják.

Annak érdekében, hogy a területi adatok áttekinthetőbbek legyenek, szükség esetén egy nyugati, valamint egy keleti régióba vontam össze a magyarlakta sáv járásait, önálló területi kategóriaként a szórányvidéket, s adott esetben a külföldet is feltüntetve. A nyugati régiót Pozsony és a Losoncitól nyugatra fekvő nyolc járás, a keletit pedig Kassa és a többi nyolc járás alkotja. Ezenkívül – speciális szegmensekről lévén szó – külön összegeztem még a tömbmagyarsághoz (Dunaszerdahelyi és Komáromi járás), valamint a két nagyvároshoz kapcsolódó adatokat.

A 2020-as és 2023-as választási adatok összevetése során eltekintek a két esemény között lejátszódó demográfiai változásoktól: az új szavazók megjelenésétől, a halálozásoktól, valamint az országhatáron átívelő, illetve a települések közötti be- és elvándorlástól. A népmozgalmi változások végösszege egyébként nem jelentős: a Szlovák Statisztikai Hivatal adatai szerint a szavazásra jogosultak létszáma a két utolsó parlamenti változás között 1%-ot változott.¹³ A másik fontos kitétel, hogy amennyiben egy településen az MKÖ/Szövetség 2020-ban és 2023-ban egyforma mennyiségű szavazatot kapott, akkor ezt a szavazónépességet ugyanazon személyek összességének tekintem, eltérő szavazatszám esetén pedig a kisebb szimpatizánsi kört a nagyobb szimpatizánsi kör részhalmazának.

Fontosabb alapadatok

Az alábbi táblázatban az utódpártok 2020/2023-as járási szavazatszámai és -arányai, vagyis a jelen tanulmányban olvasható elemzések alapjaként szolgáló fő adatok láthatók.

12 Ez a két nagyváros esetében 17 pozsonyi és 22 kassai városrészt jelent.

13 A 2020-as választáskor 4 432 419 volt a szavazásra jogosultak száma, a 2023-askor pedig 4 388 872. Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Letöltés helye: <https://volby.statistics.sk/nrst/nrst2020/en/data01.html>, illetve https://volby.statistics.sk/nrst/nrst2023/en/suhrnne_vysledky.html; letöltés ideje: 2024. 03. 28.

Járás	2020						2023	
	MKÖ		Most–Híd		MKÖ + Most–Híd		Szövetség	
	Szavazatszám	Szavazatarány (%)	Szavazatszám	Szavazatarány (%)	Szavazatszám	Szavazatarány (%)	Szavazatszám	Szavazatarány (%)
Pozsony	1 431	0,5	2 804	1,0	4 235	1,5	1 462	0,5
Szenci	2 219	4,1	1 331	2,4	3 550	6,5	2 323	4,0
Dunaszerdahelyi	27 083	43,0	10 673	17,0	37 756	60,0	28 921	46,4
Galántai	8 273	16,3	3 865	7,6	12 138	23,8	10 331	20,4
Komáromi	18 082	41,1	5 565	12,6	23 647	53,7	22 255	48,8
Lévai	7 107	12,6	2 459	4,4	9 566	17,0	7 566	13,5
Nyitrai	1 645	1,8	1 372	1,5	3 017	3,3	1 709	1,8
Érsekújvári	12 534	17,7	4 460	6,3	16 994	24,1	13 647	19,2
Vágsellyei	4 037	15,5	1 712	6,6	5 749	22,1	4 722	18,3
Losonci	2 777	8,9	2 254	7,2	5 031	16,2	3 273	10,7
Nagyrócei	1 574	10,3	978	6,4	2 552	16,7	1 826	11,9
Rimaszombati	5 780	17,2	4 971	14,8	10 751	31,9	8 106	25,0
Nagykürtösi	2 803	14,1	1 389	7,0	4 192	21,1	3 049	15,2
Kassa	1 387	1,2	1 144	1,0	2 531	2,1	1 431	1,2
Kassa-környéki	3 878	6,7	1 276	2,2	5 154	8,8	3 591	5,8
Nagyimihályi	2 329	5,1	1 975	4,3	4 304	9,5	2 844	6,0
Rozsnyói	4 269	16,3	1 568	6,0	5 837	22,2	4 275	16,7
Töketerébési	4 741	11,4	3 433	8,3	8 174	19,7	7 585	17,4
Szórványvidék	682	0,0	5 931	0,3	6 613	0,4	993	0,1
Külföld	31	0,8	14	0,4	45	1,2	274	0,5
Összesen	112 662	3,9	59 174	2,1	171 836	6,0	130 183	4,4

2. táblázat: Az MKÖ és a Most–Híd 2020-as, valamint a Szövetség 2023-as választási eredményei a dél-szlovákiai járásokban
 Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

A 2020-as választás leginkább szembeötlő sajátossága az MKÖ-nek a járások többségében felmutatott fölénye a Most–Híddal szemben. A két választási évet összevetve pedig területi szinten is az 1. ábrán látott országos alapeset érvényesülését látjuk: a Szövetség támogatottsága a Kassa-környéki járástól eltekintve mindenhol meghaladja az MKÖ-ét, az utódpartok együttes támogatottsága pedig a Szövetséget. Utóbbi esetben csupán a külföldi szavazók képeznek kivételt, ők azonban – mivel egy állandóan változó, a vándorlási folyamatoknak kitett szegmensről van szó, ahol még csak hozzávetőlegesen sem érvényesül a változatlan szavazónépeség elemzési követelménye – ebből a szempontból érdektelenek számunkra.

Ránézésre az is megállapítható a táblázatból, hogy az egyes oszlopokon belül a magyarság helyi számaránya határozza meg a főbb eredményeket, s e tekintetben az eltérések a szabályrendszer keretei között érvényesülnek. Ilyen eltérés például az, hogy bár az MKÖ és a Most–Híd támogatottsága egyaránt a két tömbmagyar járásban a legmagasabb, az utóbbi a Rimaszombati járásban élő szavazóira is erősen támaszkodik. Mindenesetre az eredményeknek a magyarság számaránya szerinti alakulása azt mutatja, hogy a Most–Hídat – multietnikus ideológiája dacára – *de facto* magyar érdekképviselőnek is tekinthetjük, amit keletkezéstörténete, vezetőségének összetétele és kisebbségpolitikai programja is megerősít. Esetünkben ennek azért kell kiemelt jelentőséget tulajdonítanunk, mert éppen ez a magyar kötődés biztosítja azt a közös nevezőt, ami a Híd-szavazók részéről az MKÖ/Szövetség iránti másodlagos preferenciához szükséges.

A továbbiakban megnézzük az egyes szavazótáborok százalékban mért járási megoszlását, a két utódpart összevont adatait is beleértve.

	MKÖ	Most–Híd	MKÖ + Most–Híd	Szövetség
Pozsony	1,3	4,7	2,5	1,1
Szenci	2,0	2,2	2,1	1,8
Dunaszerdahelyi	24,0	18,0	22,0	22,2
Galántai	7,3	6,5	7,1	7,9
Komáromi	16,0	9,4	13,8	17,1
Lévai	6,3	4,2	5,6	5,8
Nyitrai	1,5	2,3	1,8	1,3
Érsekújvári	11,1	7,5	9,9	10,5
Vágsellyei	3,6	2,9	3,3	3,6
Losonci	2,5	3,8	2,9	2,5
Nagyrócei	1,4	1,7	1,5	1,4
Rimaszombati	5,1	8,4	6,3	6,2
Nagykürtösi	2,5	2,3	2,4	2,3
Kassa	1,2	1,9	1,5	1,1
Kassa-környéki	3,4	2,2	3,0	2,8
Nagy Mihályi	2,1	3,3	2,5	2,2
Rozsnyói	3,8	2,6	3,4	3,3
Töketeremesi	4,2	5,8	4,8	5,8
Szórványvidék	0,6	10,0	3,8	0,8
Külföld	0,0	0,0	0,0	0,2
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

3. táblázat: Az MKÖ, a Most–Híd és a Szövetség szavazótáborának járási megoszlása (%)
 Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

Bár mindegyik szavazótábor esetében a csallóközi tömbmagyarság (Dunaszerdahelyi járás) képviseli a legnépesebb járási szegmenst, az egyes oszlopok megoszlási értékei között világos különbségek vannak. A legnagyobb eltéréseket az MKÖ és a Most–Híd között találhatjuk, elsősorban a szórványvidéken. Ennek egyik oka valószínűleg abban a korábbi tapasztalatban keresendő, hogy minél magasabb egy településen a magyarok aránya, annál nagyobb arányban preferálják a magyar szavazók a nemzeti alternatívát a multietnikussal szemben.¹⁴ Óvakodnunk kell azonban attól, hogy kizárólag a magyar választói magatar-

14 Oriskó Norbert: A magyar többségű községekben az MKP megelőzte a Most–Hídat. *Felvidék Ma*, 2012. március 18., valamint Harrach Gábor – Rákóczi Krisztián: *Külön utakon. Adalékok a felvidéki magyarság 2009 utáni politikatörténetéhez*. L'Harmattan: Budapest, 2017.

tás heterogenitására vezessük vissza az említett különbséget. A jelenlegi szlovák–ukrán államhatár környékén élő felvidéki ruszinság körében ugyanis még 2020-ban is érzékelhető volt a Most–Híd viszonylagos támogatottsága, ami az MKÖ/Szövetség esetében egyáltalán nem mondható el, továbbá a városi értelmiség körében is tapasztalható volt egy etnikai szempontokon túlmutató, még Bugár Béla által megalapozott Híd-szimpatia.¹⁵

Az alábbi táblázatban a módszertani fejezetben leírt régiók szerint is ismertetem a fenti adatokat.

	MKÖ	Most–Híd	MKÖ + Most–Híd	Szövetség
Nyugati	73,1	57,9	67,9	71,4
Keleti	26,2	32,1	28,2	27,6
Szórványvidék	0,6	10,0	3,8	0,8
Külföld	0,0	0,0	0,0	0,2
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0
Nagyvárosi	2,5	6,7	3,9	2,2
Tömb	40,1	27,4	35,7	39,3

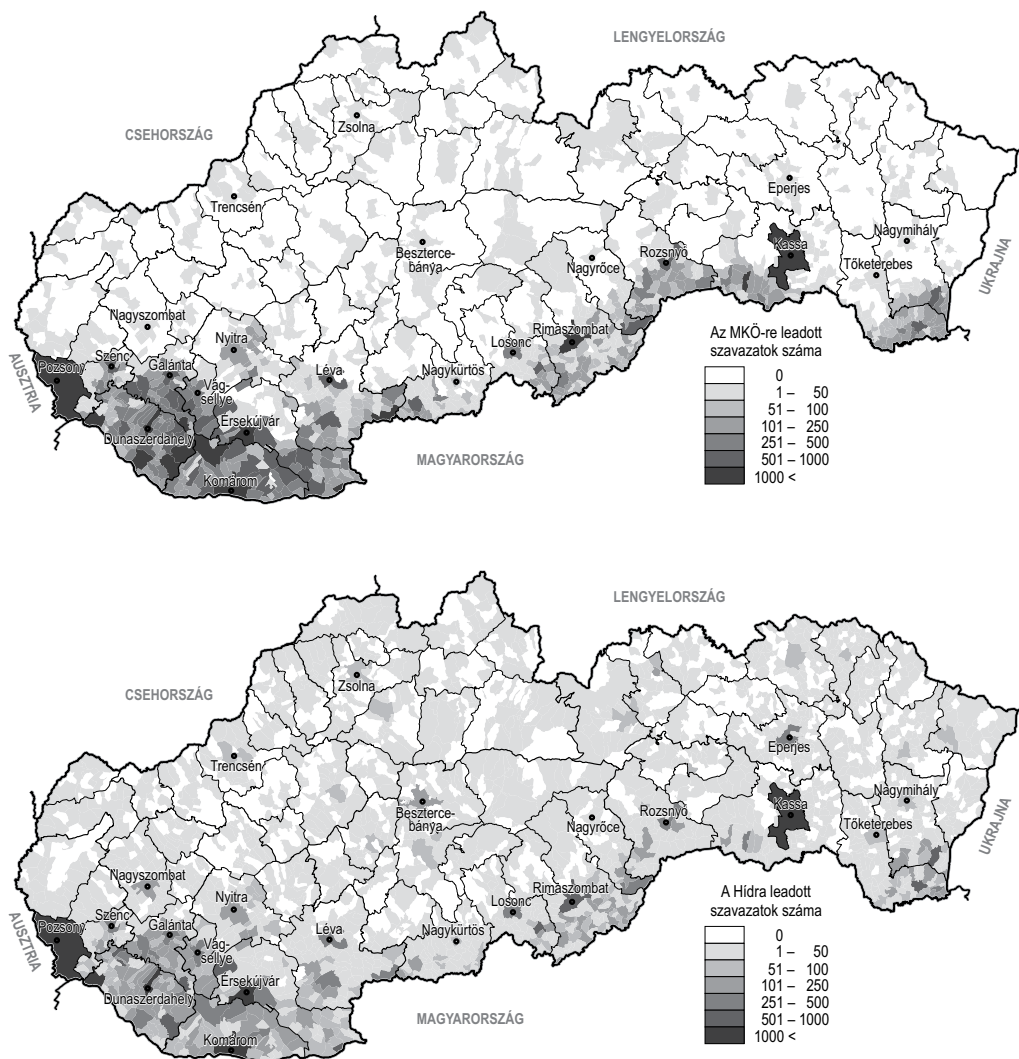
4. táblázat: Az MKÖ, a Most–Híd és a Szövetség szavazótáborának regionális megoszlása (%)
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

Bár mindegyik szavazótábornak a nyugati régióban erősebb, s a keletiben gyengébb a földrajzi koncentrációja, az MKÖ nagyobb mértékben támaszkodott a tömbterületen élő szavazókra, míg a Most–Híd reprezentációja a vegyes etnikai környezetben vagy szórványban, illetve a nagyvárosban élők körében magasabb.

Ha a két utódpart összesített megoszlását nézzük – akár járási, akár regionális szinten –, az arányszámok alakulása inkább az erősebb fél, vagyis az MKÖ jellemzőit adja vissza. Ha pedig az érdekel minket, hogy a Szövetség 2023-as táborának az összetétele vajon az MKÖ, vagy pedig a 2020-as utódpartok összevont adatait tükrözi-e inkább, azt láthatjuk, hogy a szóban forgó értékek, bár általánosságban a kettő között helyezkednek el, a tömbmagyar-ság és a nagyvárosok esetében inkább az MKÖ megoszlási adataira emlékeztetnek.

Az egyes szavazótáborok területi megoszlásához hasonlóan a szavazatok abszolút számai is jól mutatják, hogy a helyi szavazók milyen mértékben járultak hozzá az országos eredményhez. Az alábbi térképek települési szinten mutatják a különböző magyar kötődésű pártokra adott voksok számát.

15 Tokár Géza személyes kiegészítése, köszönet érte.

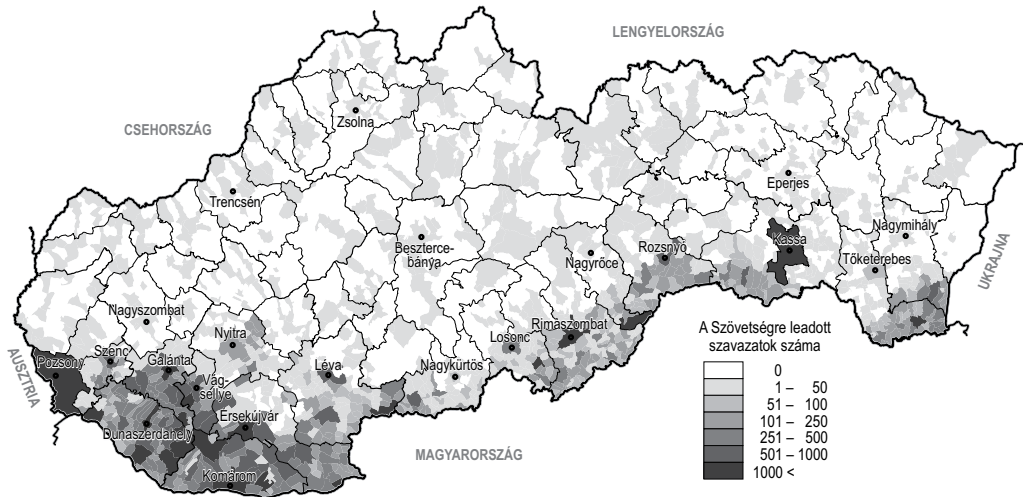
2–3. ábra: Az MKÖ és a Most–Híd 2020-as szavazatszámai településenként

Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Készítette: Tátrai Patrik

Mindkét pártra igaz, hogy szavazói a magyarokta déli sávbán, s azon belül elsősorban a többszlovákországon belül koncentrálnak. A koncentráció mértéke az MKÖ esetében erősebb, míg a Most–Híd a szórványmagyarok körében bír magasabb támogatottsággal, vagyis a multi-etnikus opció táborának térbeli eloszlása kiegyensúlyozottabb.

Jól látható az is, hogy saját szavazótáborának egészéhez mérten mindkét utódpart jelentős számú szavazatot kapott Pozsonyban és Kassán, függetlenül azok százalékos eredményértékétől. Ugyanakkor amíg a Most–Hídnek a két nagyváros mellett elsősorban

Dunaszerdahelyen, Komáromban, Somorján és Érsekújváron koncentrálnak a hívei, addig az MKÖ támogatottsága más magyarlakta városban is jelentős. Amit pedig a térkép nem ad vissza, a rendelkezésünkre álló helyi adatok viszont igen, az az, hogy a két legnépesebb magyar közösségű városban, Dunaszerdahelyen és Komáromban a Most–Híd támogatottsága településenként 1500, az MKÖ-é viszont ötezer szavazat körül mozog. Az alábbi térkép már a Szövetség eredményeit mutatja.

4. ábra: A Szövetség 2023-as szavazatszámai településenként
 Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Készítette: Tátrai Patrik

A térképen egyértelműen látszik, hogy a Szövetség számai lényegében az MKÖ-re jellemző megoszlási értékeket követik. Ugyanakkor itt egyes települések már sötétebb árnyalatot kaptak a színskálán, vagyis a térképen is érzékelhető a 2023-as erősödés. Az alábbi fejezetben ezt az utóbbi témát járjuk körül.

A Szövetség választási teljesítménye

Szavazatszám-változások 2020–2023 között

Az alábbi táblázat az MKÖ/Szövetség települési szintű szavazatszám-változásait összegzi járásoként. Külön oszlopokban láthatók a növekedés és a csökkenés értékei, valamint ezek egyenlege (lásd „változás összesen”), kiegészítve az ún. extra növekmény adataival, amelyek, mint írtam, a Híd-szavazók létszámát meghaladó pluszvoksokra vonatkoznak.

Járás	Növekmény (összes)		Növekmény (extra)		Csökkenés		Változás összesen	
	Szavazatszám	Százalékban	Szavazatszám	Százalékban	Szavazatszám	Százalékban	Szavazatszám	Százalékban
Pozsony	89	6,2	0	0,0	58	4,1	31	2,2
Szenci	157	7,1	6	0,3	53	2,4	104	4,7
Dunaszerdahelyi	2 187	8,1	4	0,0	349	1,3	1 838	6,8
Galántai	2 059	24,9	105	1,3	1	0,0	2 058	24,9
Komáromi	4 241	23,5	922	5,1	68	0,4	4 173	23,1
Lévai	669	9,4	59	0,8	210	3,0	459	6,5
Nyitrai	173	10,5	3	0,2	109	6,6	64	3,9
Érsekújvári	1 385	11,0	64	0,5	272	2,2	1 113	8,9
Vágsellyei	691	17,1	0	0,0	6	0,1	685	17,0
Losonci	544	19,6	15	0,5	48	1,7	496	17,9
Nagyrócei	291	18,5	3	0,2	39	2,5	252	16,0
Rimaszombati	2 506	43,4	139	2,4	180	3,1	2 326	40,2
Nagykürtösi	351	12,5	1	0,0	105	3,7	246	8,8
Kassa	105	7,6	11	0,8	61	4,4	44	3,2
Kassa-környéki	258	6,7	40	1,0	545	14,1	- 287	- 7,4
Nagymihályi	597	25,6	5	0,2	82	3,5	515	22,1
Rozsnyói	320	7,5	14	0,3	314	7,4	6	0,1
Tétkerebesi	2 860	60,3	250	5,3	16	0,3	2 844	60,0
Szórványvidék	586	85,9	159	23,3	275	40,3	311	45,6
Külföld	243	783,9	229	738,7	0	0,0	243	783,9
Összesen	20 312	18,0	2 029	1,8	2 791	2,5	17 521	15,6

5. táblázat: Az MKÖ/Szövetség szavazótáborának változása a 2020-as és 2023-as választás között a dél-szlovákiai járáásokban
 Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

Látható, hogy összességében a támogatottság növekedése a meghatározó tényező: az MKÖ/Szövetség országosan több mint hétszer annyi új szavazót szerzett 2023-ban, mint ahányan elfordultak tőle, s mint már szó volt róla, a szavazói mozgások előjele csupán egyetlen járásban volt negatív.

A növekedés aránya a szórványvidéken volt a legmagasabb; mivel etnodemográfiaileg speciális térségről van szó, erre a jelenségre később térek vissza. A szórványvidéket három keleti járás – Töketerebesi, Rimaszombati és Nagymihályi – követi, az ennél alacsonyabb értékeknél azonban már nem észlelhető a földrajzi rendszerezettség, sőt a legalacsonyabb növekedést (egyenlegértékben pedig az egyetlen negatív előjelű változást) az ugyancsak keleti Kassa-környéki járásban figyelhetjük meg. Figyelemre méltó még a két magyar többségű járáshoz, a Dunaszerdahelyihez és a Komáromihoz kapcsolódó növekményértékek különbsége az utóbbi javára (8% vs. 24%). Egyébként nemcsak földrajzi vonatkozásban, hanem egyéb mutatók tekintetében (pl. magyarok lakossági aránya) sem figyelhetők meg összefüggések a járási növekmények alakulása terén. Ha százalékarány helyett abszolút értékben nézzük a növekedés, illetve általában a változások értékeit, a Komáromi és a Töketerebesi járás áll az élen; az utóbbi eset az ottani magyar lakosság (s ezzel összefüggésben a magyar kötődésű pártok támogatóinak) viszonylagosan alacsony száma miatt meglepő.

Ami a támogatottság csökkenését illeti, ennek aránya – akárcsak a növekedési adatok esetében – a szórványvidéken a legmagasabb. A látszólag ellentmondásos jelenség oka a minimális MKÖ/Szövetség-támogatóval bíró települések magas száma, ahol a szavazatok jelentéktelen változása is komoly arányeltolódásként jelenik meg a statisztikában. Esetünkben ezek adódnak össze mind a két irányban. A szórványvidék után két keleti járás következik a sorban – a Kassa-környéki és a Rozsnyói –, az ennél alacsonyabb értékek vonatkozásában pedig ugyancsak a földrajzi rendezettség hiányát tapasztaljuk.

Egészen más képet kapunk viszont akkor, ha az újonnan érkezett, illetve távozó szavazók földrajzi megoszlását nézzük. Ezeknek az adatoknak a jelentőségét az adja, hogy itt konkrétan számszerűsíthető a járások „hozzájárulása” a növekedés és a csökkenés országos értékeihez.

Járás	Növekmény (összes)	Növekmény (extra)	Csökkenés
Pozsony	0,4	0,0	2,1
Szenci	0,8	0,3	1,9
Dunaszerdahelyi	10,8	0,2	12,5
Galántai	10,1	5,2	0,0
Komáromi	20,9	45,4	2,4
Lévai	3,3	2,9	7,5
Nyitrai	0,9	0,1	3,9
Érsekújvári	6,8	3,2	9,7
Vágsellyei	3,4	0,0	0,2
Losonci	2,7	0,7	1,7
Nagyrócei	1,4	0,1	1,4
Rimaszombati	12,3	6,9	6,4
Nagykürtösi	1,7	0,0	3,8
Kassa	0,5	0,5	2,2
Kassa-környéki	1,3	2,0	19,5
Nagymihályi	2,9	0,2	2,9
Rozsnyói	1,6	0,7	11,3
Tőketerebesi	14,1	12,3	0,6
Szórványvidék	2,9	7,8	9,9
Külföld	1,2	11,3	0,0
Összesen	100,0	100,0	100,0

6. táblázat: Az MKÖ/Szövetség 2020-as szavazótáborához 2023-ban csatlakozó, illetve onnan távozó szavazók járási megoszlása (%)
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

Azok a területi egységek, amelyek a növekedés/csökkenés tekintetében kiemelkedő arányszámokat produkáltak, itt már nem minden esetben képviselnek jelentős értékeket, ami főleg az elenyésző létszámú csoportok, vagyis a szórványban élők és a külföldről szavazók esetében nyilvánvaló. Feltűnő továbbá, hogy az országos növekmény ötöde, valamint az extra növekmények közel fele a komáromi járásban képződött, de figyelemre méltó a Csallóköznek az országos szavazatvesztésben játszott relatíve erős szerepe is.

Az alábbiakban regionális bontásban is megnézzük a megoszlási százalékokat. Annak érdekében, hogy reális képet kapjunk az egyes régiókra jellemző értékek alacsony vagy magas voltáról, összehasonlítási alapként az MKÖ 2020-as szavazóbázisának ugyanezen – a 4. táblázatban egyszer már szerepeltetett – megoszlási adatait is feltüntettem.

Járás	MKÖ	Növekmény (összes)	Növekmény (extra)	Csökkenés
Nyugati	73,1	57,4	57,3	40,3
Keleti	26,2	38,6	23,6	49,8
Szórványvidék	0,6	2,9	7,8	9,9
Külföld	0,0	1,2	11,3	0,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0
Nagyvárosi	2,5	1,0	0,5	4,3
Tömb	40,1	31,6	45,6	14,9

7. táblázat: Az MKÖ 2020-as szavazótáborának, valamint az abhoz 2023-ban csatlakozóknak, illetve onnan akkor távozók regionális megoszlása (%)

Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás

Az összesített adatokból egyértelműen látszik, hogy miközben az MKÖ-szavazók közel háromnegyede a magyarlakta sáv nyugati részében él, a növekménynek csupán az 57%-a keletkezett itt, szemben a keleti régióknak a szavazótábor itteni részesedését jóval meghaladó hozzájárulásával. Ugyanez figyelhető meg a csökkenések tekintetében is, sőt itt még nagyobbak az eltérések. Vagyis a magyarlakta sáv keleti felét az MKÖ/Szövetség-tábor kétirányú „túlmozgása”, míg a nyugati részt a szavazók viszonylagos stabilitása jellemzi.

A jelenség okának egyik lehetséges magyarázata, hogy a Szövetségen belüli, korábban említett Híd-platformnak azon tagjai, akik végül nem követték a 2023-as választás előtt kilépett platformvezetőket, a keleti régió ismertebb politikusai közé tartoznak, így képesek voltak a nyugati járásokhoz képest magasabb arányban mozgósítani a Híd-árvákat.¹⁶ Mindez persze csak a növekedést magyarázza meg, a csökkenést nem, azonban korábban azt is láttuk, hogy az előbbi mértéke lényegesen meghaladja az utóbbiét, ami így összességében az említett személyes tényező és a szavazói mozgósítás sikere közötti kapcsolat valószínűségét erősíti. Végül nézzük meg térképen is a növekmények és csökkenések alakulását!

¹⁶ Tokár Géza személyes közlése, köszönet érte.

5. ábra: Az MKÖ/Szövetség 2020-as és 2023-as szavazatainak különbsége településenként

Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Készítette: Tátrai Patrik

A térképen jól kirajzolódnak a növekedés és a csökkenés régiói. Többnyire a magyar opció támogattságának emelkedését láthatjuk a Csallóközben és Mátyusföldön, Gömör magyarlakta részén, valamint a keleti hármas határnál, Királyhelmeck környékén. Csökkenés jellemző a Kassa és Rozsnyó közötti térségben, valamint kisebb mértékben Párkány környékén.¹⁷ Erőteljesebb szavazói mozgásokat azonban csak néhány településen láthatunk; ezekre tanulmányunk folytatásában, az etnikai tényező elemzésekor még külön kitérünk.

Adódik a kérdés: ha a Szövetség minden egyes településen meg tudta volna tartani a saját bázisát, vagyis sehol sem csökkent volna a támogatók száma, ez vajon elég lett volna-e a parlamenti bejutáshoz? Ebben az esetben a Szövetség 132 777 voksot kapott volna, ami a 2 967 896 érvényes szavazat 4,5%-a lenne, vagyis a különbség csupán egyetlen ezrelék-pontot tenne ki.¹⁸ Ezt egyúttal a szavazatvesztés alacsony mértékének az igazolásaként is értékelhetjük, vagyis a Szövetség parlamenti bejutásának elmaradása egyértelműen az új szavazók elégtelen mértékű megszólíthatóságának a következménye.

17 A szórványvidék északi részén látható, viszonylag nagyobb területen lezajlott csökkenés a Magastátra (Vysoké Tatry) nevű, 14 üdülőfalut magába foglaló „városra” vonatkozik, s valójában csak egy kisebb, nem egészen harmincfős visszaesést takar, ami azonban gyakorlatilag a teljes helyi magyar szavazóközösséget érinti. Nyilván csupán arról van szó, hogy 2020-ban a téli turisztikai szezon végére esett a választás, s az ideiglenesen átjelentkezett szabadságolók miatt volt magasabb akkor az MKÖ szavazatszám.

18 Ez csak abban az esetben igaz, ha azt feltételezzük, hogy az MKÖ/Szövetségtől eltávozott szavazók 2023-ban kivétel nélkül valamelyik más pártra szavaztak. A másik szélső esetben, vagyis ha a volt szimpatizánsok mind passzivitásba vonultak, „visszaigazolásuk” esetén az érvényesen szavazó szlovákiai választópolgárok száma is ugyanennyivel emelkedne, vagyis a százalékalap növekedése miatt csökkenne az eredmény százalék. A növekmény alacsony értéke miatt azonban a különbség minimális lenne, s az eredmény kerekítve így is 4,5% lenne.

Az eredménysszázalékok változásai 2020–2023 között

Egy párt választási eredménye mindig a relatív teljesítményt, a többi párthoz mért támogatottságot tükrözi; az abszolút teljesítmény, vagyis a mozgósítási képesség versenyhelyzetben csak a többi párt ugyanezen képességének a viszonylatában nyeri el értelmét.

Ugyanakkor egy olyan parlamenti választáson, mint a szlovákiai, ahol csak az országos pártlistákra adott szavazatok számítanak, s nincs lehetőség a mandátumok választókerületi elnyerésére, a járási eredménysszázalékok a végeredmény tekintetében nem bírnak magyarázó erővel, csupán egyszerű helyi teljesítménymutatóként szolgálnak. Az alábbiakban ennek tudatában nézzük meg az MKÖ/Szövetség eredménysszázalékainak 2020–2023 közötti, százalékpontban és százalékarányban mért változásait.

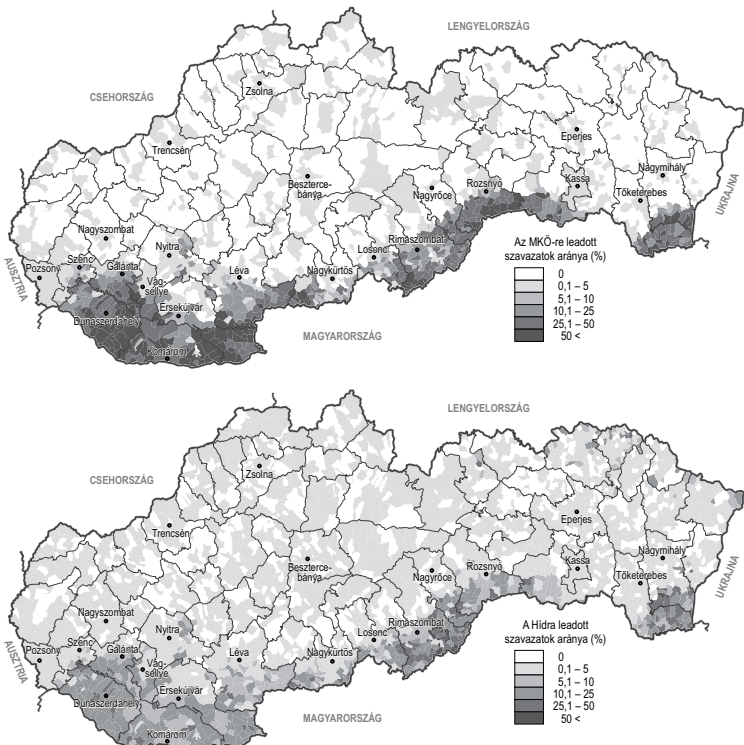
Járás	Százalékpont	„Százalék százaléka”
Pozsony	0,0	7,2
Szenci	–0,1	–2,9
Dunaszerdahelyi	3,4	7,8
Galántai	4,1	25,3
Komáromi	7,7	18,7
Lévai	0,9	6,8
Nyitrai	0,0	1,5
Érsekújvári	1,5	8,3
Vágsellyei	2,8	18,0
Losonci	1,8	19,8
Nagyrocei	1,5	14,9
Rimaszombati	7,8	45,5
Nagykürtösi	1,1	8,0
Kassa	0,1	6,0
Kassa-környéki	–0,9	–13,3
Nagymihályi	0,8	16,5
Rozsnyói	0,5	2,9
Töketerebes	6,0	52,9
Szórványvidék	0,0	42,7
Külföld	–0,3	–41,6
Összesen	0,5	12,2

8. táblázat: Az MKÖ/Szövetség választási eredményeinek százalékpontos és százalékos („százalék százaléka” szerinti) változása a 2020-as és a 2023-as választás között a dél-szlovákiai járásokban
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal alapján saját számítás.

Itt már nemcsak a Kassa-környéki, hanem a Szenci járás is negatív tartományba került, ami azt jelenti, hogy az ottani MKÖ/Szövetség-tábor enyhe létszámgyarapodását a többi párt támogatottságának még nagyobb arányú növekedése kísérte. Tekintettel arra, hogy a Szenci járás a pozsonyi agglomeráció része, s így a szuburbanizációs folyamat egyik fő célterülete,¹⁹ nem zárható ki, hogy a (túlnyomórészt nyilván nem magyar) szavazók létszámmegugrása valójában ennek a demográfiai jelenségnek a következménye, amit annak ellenére is érdemes tudatosítanunk, hogy számításaink során nem kalkulálunk a népmozgalmi hatásokkal.

A járások többségében az eredménysszázalékok növekedését láthatjuk, ami azt mutatja, hogy az MKÖ/Szövetség helyi szavazótáborainak a gyarapodási aránya majdhogynem mindenhol meghaladta a többi pártét, ami nyilván a Most–Híd eltűnésével járó szavazátátáramlás következménye. Azok a járások, amelyekben az előbbieken a nemzeti opcióra szavazók jelentős aránybővülését észleltük (Galántai, Rimaszombati, Tőketerebesi, Komáromi), itt is magasabb értékeket mutatnak fel, mindkét oszlopban egyaránt.

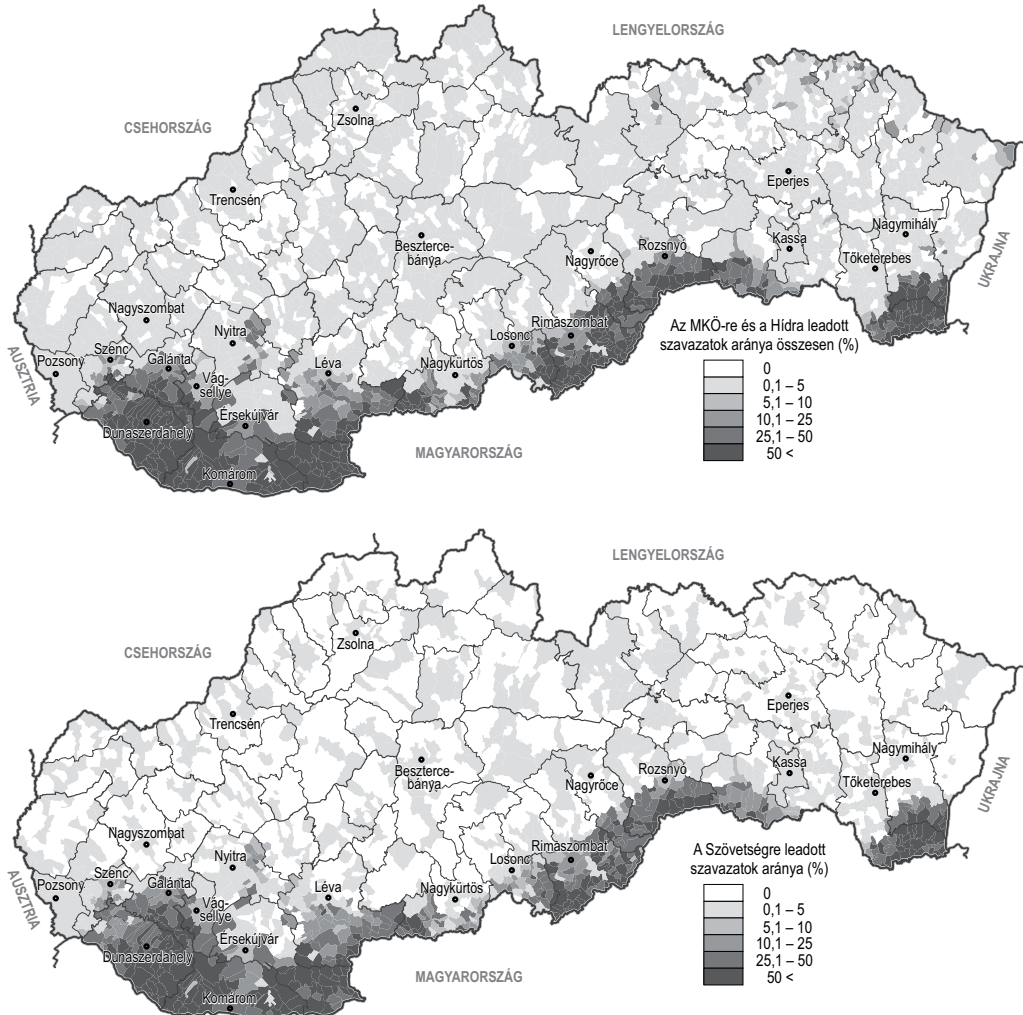
Az alábbiakban összevetjük a települési eredményekre vonatkozó térképeket is, beleértve ezúttal a két utódpárt együttes – vagyis a „politikai magyarok” összességére vonatkozó – százaléktérképét is.

6–7. ábra: Az MKÖ és a Most–Híd 2020-as választási eredményei településenként (%)
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Készítette: Tátrai Patrik

19 A jelenségről részletesen lásd Pregi Lóránt: A belső migráció hatása az etnikai szerkezet átalakulására Dél-Szlovákiában. *Kisebbségi Szemle*, 2023. 8 (3). 71–97.

Az eredménysszázalékok alapján még jobban kirajzolódik a történelmi MKP utódpart-jainak a felvidéki magyar szállásterülethez való földrajzi kötöttsége. Ugyanakkor itt a különbségek még szembeötlőbbek, mint a fenti térképeken. A magyararkta sávban az MKÖ Híddal szembeni fölénye szinte teljesnek mondható, s a multietnikus párt 2020-ban már csak néhány gömöri településen mondhatta el, hogy megelőzte a riválisát, amelyet egyébként a megelőző tíz évben minden parlamenti választáson legyőzött.

8–9. ábra: Az MKÖ és a Most–Híd összevont 2020-as, valamint a Szövetség 2023-as választási eredményei településenként (%)
Forrás: Szlovák Statisztikai Hivatal. Készítette: Tátrai Patrik

A Szövetség eredményeit az MKÖ-ével, valamint a két utódpárt összevont adataival összevetve területi szinten is láthatók azok a különbségek, amelyeket előbb úgy összegeztünk, hogy a Szövetség támogatottsága meghaladta az MKÖ-ét, viszont alulmúlta az MKÖ és a Most–Híd 2020-as ösztámogatottságát. Azok a települések, ahol a nemzeti opcióra adott szavazatok aránya 2020-ban meghaladta az 50%-ot, politikai értelemben a felvidéki magyarság magterületeinek tekinthetők, s egyértelműen látszik, hogy a 2023-as támogattságnövekedés a teljes magyarlakta sávban e magterület földrajzi kiterjedése mellett zajlott le.

Ugyanakkor ha összevetjük a két utódpárt és a Szövetség választási térképét, látható, hogy melyek azok a területek, ahol az előbbieket együttesen még biztosították a magyar gyökerű pártok helyi abszolút többségét, míg a Szövetség már nem: az országhatártól északabbra fekvő, de még a magyarlakta sávon belüli településekről van szó.

Összegzés

A Szövetség a 2023-as szlovákiai választáson versenytárs hiányában sem tudott bekerülni a parlamentbe, ugyanakkor – relatív sikerként – az előző választáshoz képest 16%-os szavazatnövekményt és fél százalékpontos eredménynövekedést mutatott fel. Járási szinten – a Kassa-környéki járás kivételével – az országos minta érvényesült: a Szövetség támogatottsága mindenhol meghaladta az MKÖ három évvel korábbi értékét, viszont sehol nem érte el a történelmi MKP két utódpártjának 2020-as ösztámogatottságát.

Települési szinten vizsgálva az eredményeket, a nemzeti opcióra adott szavazatok növekménye országos összértékben hétszer akkora volt, mint a csökkenésé. A növekmények egyötöde a Komáromi járásban képződött, miközben a szomszédos Dunaszerdahelyi járás inkább a szavazatvesztések terén játszott relatíve erős szerepet, vagyis a két magyar többségű járásban teljesen eltérő választói magatartást tapasztalhatunk. Ugyancsak a földrajzi inkoherenca volt megfigyelhető a keleti járásokban. Szavazatnövekmény tekintetében a Szövetség a Tőketerebesi és a Komáromi járásban mutatta fel a legjobb eredményt, abszolút, illetve arányértékben egyaránt.

Kiszámítható, hogy ha a Szövetség minden egyes településen meg tudta volna tartani a saját bázisát, a 2023-as országos választási eredmény csupán egyetlen ezrelékponttal javult volna. Vagyis a Szövetség parlamenti bejutása nem a háromezer fő alatti szavazatvesztésen múlt, hanem a szavazatnövekmény elégtelen mértékén. Ezt a megállapítást azonban inkább választásstatisztikai tényként, mint a politikai felelősségre vonatkozó megjegyzésként kell érteni, hiszen ahhoz, hogy deklaráljuk a megfelelő mértékű mozgósítás fogalmát, általánosan követendő mintává kellene nyilvánítanunk az egyes járásokban tapasztalt kiemelkedő teljesítménynövekedést. A probléma gyökerét inkább a nemzeti opciónak a felvidéki magyarság körében már eleve alacsony beágyazottsága jelenti, aminek következtében

– sporthasonlaltal élve – a 2020-as támogatottsági szint túl gyenge dobantónak bizonyult a három évvel későbbi sikeres ugráshoz. Ez persze nem jelenti azt, hogy ne tehetnék fel a kérdést, miszerint a megszabadulás a konkurencia ballasztjától miért nem segítette hozzá a Szövetséget egy ennél jobb választási eredményhez. Ezt a témát a jelen dolgozat következő részében vizsgálom.

Irodalomjegyzék

Gyurgyík László: *A szlovákiai magyarság demográfiai folyamatai 1989-től 2011-ig*. Fórum Kisebbségkutató Intézet: Somorja, 2014.

Harrach Gábor – Rákóczi Krisztián: *Külön utakon. Adalékok a felvidéki magyarság 2009 utáni politikátörténetéhez*. L'Harmattan: Budapest, 2017.

Oriskó Norbert: A magyar többségű községekben az MKP megelőzte a Most–Hidat. *Felvidék Ma*, 2012. március 18.

Pregi Lóránt: A belső migráció hatása az etnikai szerkezet átalakulására Dél-Szlovákiában. *Kisebbségi Szemle*, 2023. 8 (3). 71–97.

Ravasz Ábel: Szlovákiai magyarok mint választók, 2009–2013. *Magyar Kisebbség*, 2013. 18 (2). következtében 41–68.

Rákóczi Krisztián: Parlamenti választások Szlovákiában: képviselő nélkül maradtak a magyarok. *Kisebbségi Szemle*, 2020. 5 (2). 67–86.